

IZAZOVI I PREPORUKE

SRBIJA

za slobodu okupljanja

OGRANIČENJA U POGLEDU MESTA OKUPLJANJA

Ograničenja u pogledu mesta okupljanja koja propisuje Zakon su nejasna i apstraktna, i nisu predmet principa proporcionalnosti.

Međunarodni standard

Postojeća ograničenja u pogledu mesta okupljanja su u suprotnosti sa *međunarodnim standardima*, a u izveštaju Venecijanske komisije i OEBS/ODIHR-a o monitoringu slobode mirnog okupljanja¹ se navodi da ne bi trebalo da postoji bilo kakva opšta zabrana mesta javnih okupljanja². Opšta ograničenja, kao što je zabrana svih okupljanja na određenim lokacijama, nisu u skladu sa principom proporcionalnosti.

Mesto i vreme okupljanja ne bi trebalo da budu ograničeni na određene lokacije i vreme. Venecijanska komisija eksplicitno navodi da teret dokazivanja za ograničenja u pogledu vremena i mesta održavanja određenog okupljanja pripada državi (nadležnim telima) i da ograničenja moraju biti proporcionalna situaciji.

Na koji način ga treba

KUMULATIVNE KAZNE

Zakon definiše kumulativnu kaznu u slučaju nepostupanja u skladu sa relevantnim zakonskim obavezama pravnog lica, odgovornog lica u pravnom licu i organizatora ili vođa okupljanja, što utiče na odvratanje od organizacije javnih okupljanja.

Takve obaveze organizatora nisu u skladu sa međunarodnim standardima i predstavljaju neproporcionalno mešanje u slobodu okupljanja. Specijalni izvestilac Ujedinjenih nacija o pravima na slobodu mirnog okupljanja navodi:
„Organizatori i učesnici okupljanja se ne smeju smatrati odgovornim (ili obavezanim) za nezakonite postupke drugih ... [i, zajedno sa] vođama okupljanja, ne bi trebalo da budu odgovorni za održavanje javnog reda³”.

U zakonu treba izvršiti ponovnu procenu i reviziju odgovornosti organizatora, u skladu sa međunarodnim standardima i zakon bi trebalo izmeniti i dopuniti na takav način da se izmene neproporcionalne kazne za organizatore okupljanja.

ODLUKE O ZABRANI JAVNIH OKUPLJANJA BEZ PRAVNOG OBRAZLOŽENJA

Odluke o zabrani javnih okupljanja koje donose nadležni organi bez pravnog obrazloženja, bez obzira na to ko organizuje okupljanje.

U članu 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima se navodi da je pravo na obrazloženu odluku ukorenjeno u opštijem principu koji je sastavni deo Konvencije, kojim se pojedinac štiti od samovolje; domaća odluka bi trebalo da sadrži razloge koji su dovoljni da se odgovori na suštinske aspekte faktičkog i pravnog – materijalnog ili procesnog – argumenta strane.⁴

Zakon treba dopuniti tako da obuhvata proceduralna pravila za zaštitu slobode okupljanja, kako u upravnom postupku tako i u upravnim sporovima.

ZABRANA PARALELNIH, POLITIČKI OSETLJIVIH OKUPLJANJA

Politički osetljiva okupljanja zakazana u isto vreme (tj. demonstracije i kontra-demonstracije) se **uglavnom potpuno zabranjuju**, bez pravnog obrazloženja, bez obzira na ciljeve i poruke organizatora, navodeći bezbednosne rizike.

Takvi postupci od strane policije predstavljaju kršenje međunarodnih standarda o ljudskim pravima. Činjenica da mirno okupljanje mogu zloupotrebiti treća lica kao izgovor za nasilje ne daje pravo državi da zabrani mirna okupljanja.⁵

Policija bi trebalo da bude dobro upoznata sa pravnim okvirom i ograničenjima koje on omogućava. Policija bi trebalo uvek da primenjuje odgovarajuće mere kako bi obezbedila da sva okupljanja i kontra-demonstracije budu sprovedene na način koji su tražili organizatori.

¹ Izveštaj OEBS/ODIHR-a o monitoringu slobode mirnog okupljanja u odabranim državama koje učestvuju u OEBS-u, decembar 2014., videti na: <http://www.osce.org/odihr/132281?download=true>, str. 8

² Kompilacija mišljenja Venecijanske komisije na temu slobode okupljanja, CDL 2012, str. 21, videti na [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL\(2012\)014rev2-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL(2012)014rev2-e)

³ Specijalni izvestilac o pravima na slobodu mirnog okupljanja Ujedinjenih nacija, Maina Kiai. (2012). Najbolja praksa u pogledu prava na slobodu mirnog okupljanja, stav. 31. A/HRC/20/27.

Videti više u Smernicama o slobodi mirnog okupljanja OEBS/ODIHR-a i Venecijanske komisije, 2. izdanje, 2010.; preporuka 5.7

⁴ Evropski sud za ljudska prava (Ruiz Torija v. Španija, §§29-30)

⁵ Smernice o slobodi mirnog okupljanja OEBS/ODIHR-a i Venecijanske komisije, <http://www.osce.org/odihr/73405?download=true>.

This material was produced under the project 'The Western Balkans Assembly Monitor' managed by ECNL which was made possible by the International Center for Not-for-Profit Law through the Civic Space Initiative, implemented in partnership with ARTICLE 19, CIVICUS: World Alliance for Citizen Participation, and the World Movement for Democracy.

Copyright ECNL I YUCOM© 2016

